

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä ja hävittämistä

Hakija

Lahden Rauhanyhdistys ry. / Rauno Saarnio

Asia

Lupahakemus räystäspääskyjen pesinnän häirintään sekä pesien, munien ja poikasten siirtämiseen tai hävittämiseen Lopella, Kanta-Hämeessä.

Hakemus

Hakija hakee lupaa neljän räystäspääskyn (*Delichon urbicum*) pesän ja niissä mahdollisesti olevien munien ja poikasten ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen ajalle 17.6.-1.7.2025 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Räystäspääskyn pesät ovat lentokonehallissa (Räyskälä-säätiö, Lentokonehalli II) Lopen Räyskälässä. Siellä järjestetään Suviseurat ajalla 27.6.-30.6.2025. Paikalle odotetaan yli 76 000 ihmistä. Lentokonehalliin on tulossa elintarvikemyymälä, jonka takia rakennuksen sisällä ei voi olla lintuja. Myymälälle ei löydy alueelta korvaavaa tilaa. Myytävät tuotteet ovat pääosin pakattuja, mutta on suuri riski, että lintujen ulostetta tulee myytävien tuotteiden päälle.

Pesät pyritäisiin siirtämään saman rakennuksen ulkopuolen räystäiden alle. Räystäiden alle rakennetaan sopivat alustat, joita räystäspääskyt voivat käyttää myös tulevana vuosina. Pesät joudutaan hävittämään, mikäli ne rikkoutuvat siirron yhteydessä. Siirron yhteydessä yritetään olla varovaisia.

Hakemus koskee myös munia ja poikasia. Hakemuksen tekohetkellä pesissä ei ollut vielä munia eikä poikasia, vaan pesänrakennus on käynnissä. Hallin ovet avattiin maanantaina 16.6., jolloin linnut pääsivät ensimmäistä kertaa halliin. Pesien siirtämisen tai hävittämisen jälkeen räystäspääskyjen sisälle pääsy estetään linnunpelättimillä.

Hakemukselle toivotaan pikaista käsittelyä, sillä myymälä avautuu keskiviikkona 25.6.2025. Hakemuksen liitteenä on toimitettu karttakuva alueesta sekä Räyskälä-säätiön suostumus räystäälle asennettavan rakennelman tekemiselle. Suostumuksen mukaan rakennelma jää paikalleen lintujen pesinnän ajaksi.

Määräykset, joita hakemus koskee

Räystäspääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän erityisesti lisääntymisaikana. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kieltä on voimassa pesimäajan ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Räystäspääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan räystäspääskyn pesinnän häirintään sekä pesien ja munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen. Lupaa poikasten siirtämiseen tai hävittämiseen ei myönnetä.

- 1 Lupa on voimassa 1.7.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää kaikki olemassa olevat räystäspääskyn pesät ja niissä mahdollisesti olevat munat Räyskälä-säätiön Lentokonehalli II -rakennuksen sisältä.
- 3 Räystäspääskyille tulee asentaa korvaavat pesäpaikat vähintään neljälle pesivälle parille rakennuksen ulkoseinämälle, ja pesät pyrkii siirtämään niihin. Mikäli pesien siirtäminen ehjänä ei onnistu, saa ne ja niissä mahdollisesti olevat munat hävittää. Korvaavien pesäpaikkojen suunnittelussa ja sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäbiologia ja niitä ei saa poistaa pesimäkauden jälkeen.
- 4 Pesien siirtämisen tai hävittämisen jälkeen räystäspääskyjen pesintää lentokonehallissa tulee tapahtuman ajan estää esimerkiksi ovien yhteyteen asennettavien karkottimien ja pesäpaikkoihin laitettavien pesimäesteiden avulla.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4474/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, kuinka monta pesää siirrettiin tai hävitettiin ja jos pesissä oli munia, kuinka monta munaa siirrettiin tai hävitettiin. Ehdon 3 mukaisista korvaavista pesäpaikoista tulee lähettää valokuva. Lisäksi tulee kertoa, miten räystäspääskyjen pesintää ennaltaehkäistiin ja jatkoivatko räystäspääskyt pesintää tekopesäalustoilla.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Lentokonehalliin, jossa räystäspääskyt pesivät, on tulossa Suviseurojen elintarvikemyymälä, jossa pesivien lintujen uloste aiheuttaa merkittävän hygieniahaitan. Ottaen huomioon tapahtuman kokoluokka ja se, kuinka pian tapahtuma alkaa, ei toista paikkaa elintarvikemyymälälle ole mahdollista löytää eikä hygieniahaitan poistamiseen ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesien poistaminen.

Pesiä on havaittu neljä ja pesintä niissä on alkanut 16.6.2025, kun hallin ovet avattiin. Pesissä ei silloin ollut vielä munia, ja luvan mukaiset toimenpiteet tulee aloittaa mahdollisimman pian pesinnän ollessa alkuvaiheessa. Mikäli muninta ehtii alkaa, saa munat pesineen siirtää, tai mikäli munapesä hajoaa, saa pesän lisäksi munatkin hävittää. Pelkkien munien siirtäminen uudelle pesäalustalle ei mahdollista pesinnän jatkumista. Poikaset eivät luvan voimassaoloaikana ehdi kuoriutua, joten lupa ei koske poikasia.

Ehtojen mukaisesti räystäspääskyjen pesintä hallissa tulee tapahtuman ajan pyrkiä estämään erilaisin karkottimin ja pesimäestein. Jos pesivistä räystäspääskyistä ei tulevina vuonna olisi hallissa haittaa, olisi karkotteet ja esteet hyvä poistaa. Tällöin tulee varmistaa, että räystäspääskyt pääsevät kulkemaan pesimäaikana vapaasti halliin sisälle ja sieltä ulos.

Hallin ulkopuolelle asennettavat korvaavat pesäpaikat tulee säilyttää myös seuraavaan pesimäkauteen. Mikäli räystäspääskyt alkavat pesiä niissä ja niiden hävittämislle ilmenee myöhemmin tarve, tulee hakea uutta poikkeuslupaa. Koska hallissa on alustavan tiedon mukaan neljä pesää, tulee korvaavia pesäpaikkoja asentaa vähintään neljälle pesivälle räystäspääskyparille. Lupaehtojen mukaisesti korvaavien pesäpaikkojen suunnittelussa ja sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäekologia, ja tähän liittyen apua voi pyytää esimerkiksi paikalliselta lintuyhdistykseltä tai luontokonsultilta. Korvaavien pesäpaikkojen ja pesien määrän perusteella katsotaan, etteivät luvan mukaiset toimenpiteet vaaranna lajin suotuisan suojelutason saavuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman, jotta hygieniariski poistetaan ennen tapahtuman alkua ja jotta todennäköisyys sille, että räystäspääskyt aloittaisivat uuden pesinnän, mikäli pesien siirto ei onnistu, olisi mahdollisimman suuri. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttamien terveystarkkailuun vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi

Loppi lopen.kunta@loppi.fi

Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. (KHLY) juhani.kairamo@birdlife.fi

SLL Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri etela-hame@sll.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4474/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4474/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 19.06.2025 13:00

Ratkaisija Aalto Tapio 19.06.2025 14:00

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.